

[Udenrigsministeren.]

Og en særlig Mangel paa Visdom i Perioder tidligere eller i den nuværende Periode fra dansk Side, som skulde have foranlediget en ringere Behandling af os end andre, kan der da ikke være Tale om. Jeg ved ikke, om man kan paapege noget Land, som har været i Stand til at sikre sig en bedre Behandling fra andre Staters Side, end man fra dansk Side har opnaaet i den forløbne Tid.

Det ærede Medlem saa imidlertid et Vendepunkt i Valutacentralens Oprettelse; fra det Tidspunkt kunde vi bygge vor Handelspolitik paa Ligelighed og Gensidighed. Ja, det har Forholdene ført med sig. Det kunde ske under frie Former i gamle Dage, det maa ske under nye Former nu, efter at de andre Stater har indført disse nye Former, og det er sket i Valutacentralens Tid. Det ærede Medlem siger, at den er teknisk utilfredsstillende. Men til at møde den Slags pludselige Omvæltninger, som foregaar i denne Tid, tror jeg dog nok, man tør sige, at Toldforanstaltninger er nogle hundrede Gange mere teknisk utilfredsstillende end det System, der kan anvendes knyttet til Valutacentralen. Det er mit Indtryk, at i den Tid, den har virket, har den, byggende ganske vist paa Ligelighed og Gensidighedsprincip, været et overmaade smidigt Redskab for dansk Handelspolitik, et Redskab, ved Hjælp af hvilket meget betydelige Resultater er blevet naaet i vore Forhandlinger med andre Stater.

Men saa sagde det ærede Medlem — og det var et Hovedpunkt i hans Tankegang —, at hvad enten vi nu havde det ene eller det andet System, var det paa Forhaand ødelagt, fordi Danmark i sin Produktion var drevet ind i en Ensidighed, der skabte os Ensidighed i vort Marked. Jeg skal indrømme, at Danmark er i den Henseende meget vanskeligt stillet overfor andre Lande. Men det er i hvert Fald ikke noget nyt, heller ikke noget nyt fra de sidste 12 Aar. Det er en Udvikling, som i hvert Tilfælde gaar tilbage til 1870 og helt har præget de danske Erhvervs Stilling i den Periode. Det turde maaske ogsaa være en Ensidighed, der i mange Henseender hænger sammen med dansk Natur og dansk Folkeudvikling, og jeg tror ikke, det vil være helt let at komme bort fra den.

Jeg for min Del erkender — og har aldrig været af anden Opfattelse —, at saa megen Alsidighed, som det er muligt at skabe i dansk Erhvervsliv, vil være ønskelig og vil i høj Grad lette de handelspolitiske

Opgaver. Jeg har derfor med stor Interesse set, at der virkelig i en Aarrække opnaaedes, for øvrigt paa Grund af Mestbegunstigelses-systemet, en meget stor Udførsel af danske Industriprodukter, helt op til 300 Mill. Kr.s Værdi i Løbet af et Aar, og af en saadan Karakter, at den, bortset fra den særegent ramte Skibbygningsindustri, har været forbavsende godt opretholdt, netop byggende paa vore Mestbegunstigelsesaftaler, i den Kriseperiode, vi har gennemlevet siden 1929.

Jeg erkender Ensidigheden. Men naar det ærede Medlem mener, at Købekraften, for hvilken man kan opnaa noget hos andre Lande, er i særegen Grad forringet i Danmark, saaledes at vi ligesom er skubbet hen i en Krog, kan jeg ikke give det ærede Medlem Ret deri. Naar jeg ser ud over den Verden, der omgiver os, viser intet mig, at Købekraften i Danmark er forringet i stærkere Forhold, end den er i andre Lande. Det er ganske vist meget vanskeligt at faa et virkelig talmæssigt Udtryk derfor. Men hvis man vil søge det, maa man vel først og fremmest søge det i den internationale Omsætnings Tilbagegang for de enkelte Lande i Perioden 1929—32. Jeg erkender, at det er et ufuldkomment Grundlag — særlige Forhold med Hensyn til Priser, Vareernes ejendommelige Karakter, Landbrugsvarernes Særstilling i Forhold til Industrivarer, Valutasvingninger og andet saadant kan bryde forstyrrende ind i det Billede, Tallene giver —, men jeg tror dog ikke, det er let at finde nogen bedre Maalestok. En grov Maalestok er det, men en Maalestok, der ikke er uden Værdi.

Hvis jeg ser paa Omsætnings Tilbagegang i Aarene fra 1929 til nu, kan jeg ikke faa noget ud af disse Tal, der skulde bære Vidnesbyrd om, at man i Danmark har optraadt med mindre Forstaaelse af de økonomiske Vilkaar, end man har i andre Lande. De Tal, der foreligger i saa Henseende, er disse: Amerikas forenede Stater har i 1929—32 en Tilbagegang i Omsætningen med andre Lande paa 71 pCt., den er sunket ned til 29 pCt. af den tidligere Omsætning. Tyskland har en Tilbagegang paa 62, Holland en Tilbagegang paa 56, England paa 49, Sverige paa 42, Danmark paa 35, og Norge paa godt 31 pCt.

Hvis man da skal tage dette grove Maal for, i hvilken Grad Købekraften har været opretholdt, saaledes at man har været i Stand til at opretholde Omsætningen med den øvrige Verden, kan jeg ikke se, at Danmark i saa Henseende staar ilde; og jeg kan heller ikke se, at de to Lande, der først og